

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Idy Hanzelovej v právnej veci navrhovateľky **mal. M. G.**, zastúpenej zákonnou zástupkyňou - matkou O. G., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o **sirotský dôchodok**, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13. januára 2009, č.k. 3Sd/159/2008-23, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 13. januára 2009, č.k. 3Sd/159/2008-23, **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd rozsudkom z 13. januára 2008, č.k. 3Sd/159/2008-23, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 31. marca 2008 v spojení s rozhodnutím z 22. mája 2008, ktorými odporkyňa podľa § 76 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) a čl. 46 ods. 2 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov rodín pohybujúcich sa v rámci spoločenstva zamietla žiadosť o sirotský dôchodok pre mal. M. G.. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd mal za preukázané, že maloletej navrhovateľke nevznikol nárok na sirotský dôchodok, lebo zomrelý otec mal. navrhovateľky E. G., nar. 11.2.1947, zomr. 6.8.2007 nepoberal starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok ani invalidný dôchodok, nespĺňal podmienky na starobný dôchodok a nezískal ku dňu úmrtia, to je k 6. augustu 2007 potrebný počet rokov dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok podľa § 72 ods. 1 písm. f/ zákona č. 461/2003 Z. z., keď získal len 4 roky a 62 dní dôchodkového poistenia.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie zákonná zástupkyňa maloletej navrhovateľky. Namietla, že nebohý otec maloletej navrhovateľky pracoval vo väčšom rozsahu ako mu bolo odporkyňou zhodnotené, predložila fotokópie listín – potvrdení Českej správy sociálneho zabezpečenia zo 14. septembra 2007 a 5. februára 2008, rozhodnutia Českej správy sociálneho zabezpečenia z 20. marca 2008, mzdového listu za kalendárny rok 2007, oznámenia pobočky Sociálnej poisťovne v Bardejove z 10. októbra 2008, potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny vo Vranove nad Topľou, potvrdenia o zdravotnom poistení E. G., ústrižkov poštových poukázok zasielaných zákonnej zástupkyňi maloletej M., rozsudku Okresného súdu v Bardejove z 20. novembra 1996, sp.zn. Nc 296/96 o výživnom na maloletú navrhovateľku, výpisy zo živnostenského registra M. D. a M. M. a výzvy im adresované.

Odporkyňa nepovažovala dôvody uvedené v odvolaní za opodstanené, k predloženým listinám uviedla, že neobsahujú žiadne skutočnosti o iných dobách zamestnania (poistenia) zomrelého otca navrhovateľky, než tých, ktoré boli pre nárok na sirotský dôchodok zhodnotené, poukázala na svoje vyjadrenie vo veci zo dňa 9. júla 2008. Navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky je potrebné vyhovieť.

Podmienky nároku na sirotský dôchodok upravuje zákon o sociálnom poistení.

Podľa § 76 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov nárok na sirotský dôchodok má nezaopatrené dieťa, ktorému zomrel rodič alebo osvojiteľ dieťaťa, ak rodič alebo osvojiteľ ku dňu smrti bol poberateľom starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku alebo ku dňu smrti získal počet rokov dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok, alebo splnil podmienky nároku na starobný dôchodok, alebo zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Podľa § 72 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku

na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 28 rokov je najmenej päť rokov. Počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity, a ak ide o poistenca vo veku nad 28 rokov, z posledných desiatich rokov pred vznikom invalidity.

Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že jednou z podmienok pre vznik nároku na sirotsky dôchodok po zomrelom rodičovi, ktorý nebol poberateľom starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku, je, aby zomrelý rodič ku dňu smrti získal počet rokov dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok..

Z obsahu spisov vrátane administratívneho spisu odporkyne vyplýva, že zomrelý otec maloletej navrhovateľky v rozhodnom období získal len 4 roky a 62 dní obdobia dôchodkového poistenia. Podľa potvrdenia Sociálnej poisťovne, pobočka vo Vranove nad Topľou z 8. septembra 2008 nebol E. G. zamestnaný u fyzických osôb – podnikateľov M. M. a M. D. a vzhľadom na túto skutočnosť, krajský súd zhodne ako odporkyňa konštatoval, že zomrelý otec maloletej navrhovateľky nesplnil podmienky nároku na invalidný dôchodok, a tým ne vznikol ani navrhovateľke nárok na sirotsky dôchodok po zomrelom otcovi.

Súd prvého stupňa však v konaní náležite neskúmal, či zomrelý E. G. skutočne v období kalendárnych rokov 1996 až 2003 nepracoval, alebo či iba nebol prihlásený svojimi zamestnávateľmi na dôchodkové poistenie. Zákonná zástupkyňa maloletej navrhovateľky v konaní aj vo svojich písomných podaniach uvádzala, že jej nebohý druh E. G., otec maloletej M. pracoval celý život, takmer 40 rokov, pričom v období rokov 1996 až 2004 pracoval podľa jej vedomia na území Českej republiky vo firmách slovenských podnikateľov M. M. a M. D., ktorí mu však nevydali žiaden doklad o zamestnaní a neodvádzali za neho poistné, Uvedení podnikatelia ako zamestnávatelia jej ako matke maloletej M. zasielali výživné na dcéru, o čom predložila odporkyňa i súdu ústrižky poštových poukážok z rokov 2002 až 2006. Touto skutočnosťou sa krajský súd dostatočne nezaoberal a nevykonal vo veci žiadne dokazovanie. Z potvrdenia Sociálnej poisťovne, pobočka Vranov nad Topľou z 8. septembra 2008, podľa ktorého nebol zomrelý E. G. zamestnaný u podnikateľov M. M. a M. D.. však nevyplýva, či k takémuto záveru dospela pobočka len na základe skutočnosti, že E.

G. nebol prihlásený na dôchodkové poistenie, alebo bolo vo veci jeho zamestnania vykonané aj iné dokazovanie.

Za tejto situácie dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd si pre svoj záver nezadovážil dostatok podkladov a preto napadnutý rozsudok krajského súdu v súlade s § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom rozhodne aj o trovách celého konania. (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

V ďalšom konaní bude úlohou prvostupňového súdu zistiť, či zomrelý otec maloletej navrhovateľky skutočne nebol zamestnaný u súkromných podnikateľov označených zákonnou zástupkyňou maloletej navrhovateľky, či a kde vykonával prácu podľa ich príkazov a za aký plat a či z toho titulu nebol dôchodkovo poistený. Vysporiada sa aj s otázkou, z akého právneho dôvodu M. M., M. D. a K. M. poukazovali v rozhodnom období zákonnej zástupkyňi finančné čiastky (exekúcia na výživné). Pre takéto zistenie bude potrebné vypočítať ako svedkov tak uvádzaných podnikateľov M. M. a M. D., ako aj K. M. a svedka M. A., prípadne aj ďalších svedkov. Na účely doplnenia dokazovania si súd vyžiada prípadne aj exekučný spis, resp. zväži spoluprácu s daňovým úradom. Po takto vykonanom dokazovaní súd vo veci znovu rozhodne.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. novembra 2009

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová